

SCHELPE VAN DE WERELDZEEËN door R. TUCKER ABBOTT.

Nederlandse bewerking door drs. P. H. de Buissonjè. 15½ x 11 cm, 160 pagina's, 790 illustraties in kleur. Uitgave J. M. Meulenhoff, Amsterdam. Geb. f 4,90.

Dit boekje kwam reeds eerder in bespreking, maar toen in de Engelse versie. Uiteraard is het voor velen erg prettig dit smaakvolle schelpenboekje met zijn vele duidelijke kleurenafbeeldingen in het Nederlands te kunnen lezen. Na een bespreking van de evolutionaire ontwikkeling van de weekdieren vestigt de schrijver de aandacht op verschillende faunaprovincies op aarde met voorbeelden van typische vertegenwoordigers uit die provincies. Daarna passeren een groot aantal families de revue met afbeeldingen van een flink aantal vertegenwoordigers. Natuurlijk kan een boekje van deze omvang in de verste verte geen aanspraak maken op volledigheid, maar dat u er door de zeer duidelijke figuren op een prettige manier mee zult determineren, is een zaak die zeker is.

B. E.

FAUNA UND FLORA DER ADRIA door Dr. RUPERT RIEDL.

14 x 22 cm, 640 pagina's, 2590 afbeeldingen in zwart-wit en kleuren. 1e druk 1963. Verlag Paul Parey, Hamburg. Geb. f 56,80.

Een keur van medewerkers hebben hun krachten gegeven aan de totstandkoming van dit lijvige boek, dat een handboek wil zijn voor ieder die met welk biologisch oogmerk ook de Adriatische Zee en haar kusten bezoekt. Juist over dit gebied was geen recente uitgave aanwezig en als er een boek dus in een behoefte voldoet is het zeker dit. De opzet van het boek is een naslagwerk gebaseerd op de systematische indeling van het dieren- en plantenrijk.

Van het plantenrijk worden achtereenvolgens behandeld: Blauwwieren, Diatomeeën, Groen-, Bruin- en Roodwieren alsmede zoutminnende planten en zee-grassen. Het grootste gedeelte van het boek wordt gewijd aan het dierenrijk, dat zich uitstrekt van de eencelligen tot en met de zeezoogdieren.

Elke Stam, Klasse en Orde wordt ingeleid met kenmerkende beschrijvingen van de betreffende diergroep, de onderzoekingsmethoden, het prepareren, het verzamelen, het voorkomen, de leefwijze, de ontwikkeling en — hetgeen erg prettig is — een literatuuropgave over de behandelde groep.

De afbeeldingen — bijna 2600 — verdienen onze bijzondere lof. Op 221 zgn. „Tafeln" worden meer dan 1500 diersoorten afgebeeld in een prachtige zwart-wit stippeltechniek, die het mogelijk maakt hiermee de betreffende dieren goed te determineren. Met streepjes zijn op elke tekening de belangrijkste kenmerken aangegeven. Ongetwijfeld zal dit boek tijdens een verblijf aan de Adriatische Zee zowel voor de vakman, de student en de amateurzeebioloog onschatbare diensten bewijzen. Op heldere en korte manier worden de teksten met de afbeeldingen gekoppeld, zodat dit boek geen biologische voorstudies vraagt.

Dat dit boek natuurlijk ook zeer goede diensten verleent bij de studie van de verdere flora en fauna van de Middellandse Zee laat zich begrijpen. Het zou mij niet verwonderen als dit zeer aanbevelenswaardige boek nog eens de naam van „Adriabibel" zou krijgen. Het verdient het zeker.

B. E.

WAS LEBT IM MEER AN EUROPAS KÜSTEN? door WERNER DE HAAS en FREDY KNORR.

13½ x 20 cm, 359 pagina's. 783 Tekeningen, 6 schematische voorstellingen, 8 kleuren onderwateropnamen. 1e druk 1965. Franckh'sche Verlagshandlung, Stuttgart. In linnen f 20,85.

De ondertitel van dit boek luidt Mittelmeer, Atlantik, Nordsee, Ostsee. Het feit dat een dergelijk uitgestrekt gebied behandeld wordt, impliceert meteen dat niet elk gebied in extenso uitgeplozen kon worden. Desalniettemin worden 783 dieren en wieren afgebeeld en van een langere of kortere tekst voorzien. De tekeningen zijn prima. Mooi duidelijk getekend en goed gedetailleerd.

Na een behandeling van de wieren en zeegrassen worden de verschillende diergroepen in systematische volgorde besproken.

Het is een fijn boek om te bezitten en om er tijdens excursies langs de genoemde kusten mee te werken, maar toch vragen wij ons af of de schrijvers een niet wat al te groot gebied in één boek hebben willen vangen. Dit moest gaan ten koste van de volledigheid. Een volledigheid die dit boek ook niet wil pretenderen, maar die door een gevorderde zeebioloog, verzamelaar of preparateur wel wordt gewenst. We geven overigens na onze kennismaking met het hiervoor besproken boek over het Adriatische gebied gaarne toe, dat voor die gewenste volledigheid zelfs een trilogie niet voldoende zal zijn.

De typografische uitvoering is weer uitstekend, zoals we van Kosmos-uitgaven gewend zijn.

B. E.

WELT UNTER WASSER - Tiere des Mittelmeeres door FRANZ PETER MÖHRES. 13 x 19 cm, 256 pagina's, 106 onderwater-kleurenfoto's van Siegfried Köster. Geb. 9,80 DM.

Aangelokt door een mooie kleurenfoto van een Heremietkreeft, die op zijn huis enkele zeeanemonen meedraagt, slaan we dit fijne boekje open en ontdekken al gauw de zeer exclusieve onderwateropnamen, die indrukken geven van de vele dierlijke en plantaardige verschijningsvormen op verschillende diepten in de zee. Maar bij plaatjes kijken blijft het zeker niet, want de bij uitstek ervaren auteur Professor Möhres verstaat de kunst om in een zeer boeiend proza de lezer als het ware mee te nemen naar de zilte diepten en hem ter plaatse over de wonderen van de rijkgeschakeerde dierenwereld te verhalen.

Hij is een scherpe waarnemer, die zijn verworven gegevens wetenschappelijk interpreteert, maar ze voor de lezer toch in alleszins begrijpelijke taal weet te verduidelijken.

Het is heel prettig, dat dit boek over de dierenwereld van de Middellandse Zee nu eens niet alleen aandacht schenkt aan vissen in bonte kleuren, maar dat uit alle diergroepen vertegenwoordigers aan ons worden voorgesteld.

Verrukkelijk zijn de foto's en teksten van sponsen, manteldieren, kreeftachtigen, stekelhuidigen, weekdieren en anderen.

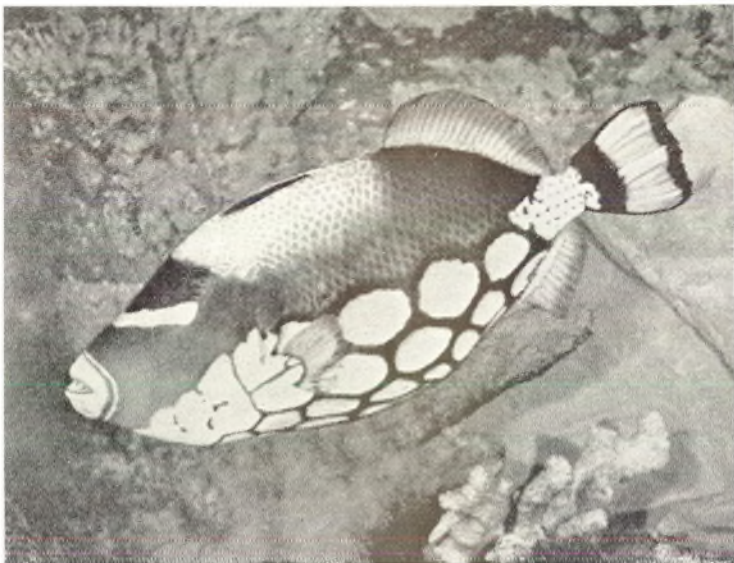
Wie dit boekje gelezen heeft zal er naar hunkeren zelf in dit nog zo onbekende continent te mogen vertoeven en vreedzame schoten te lossen op de mooiste creaties der schepping door middel van de camera.

B. E.

DIEREN VAN VERRE EILANDEN door F. A. ROEDELBERGER.

25 x 22 cm, 216 bladzijden, 300 foto's, waarvan 24 in kleuren. Nederlandse bewerking door Han Rensenbrink. N.V. Gebr. Zomer & Keunings Uitg. Mij, Wageningen. Prijs tot 31 december 1966 f 24.50, daarna f 27.50.

Opnieuw heeft Roedelberger kans gezien een boek samen te stellen, dat door zijn fotomateriaal wel heel sterk in het oog springt. Wat van zijn eerder verschenen werken is gezegd (zie voor de bespreking van Dieren in de wildernis: literatuur 3 en van Dierenwereld van Europa: literatuur 2) geldt onverkort voor dit boek. Ook nu weer zijn zeer vele afbeeldingen met zorg geselecteerd uit hetgeen een 60-tal onderzoekers en reizigers in de loop van vele jaren heeft vastgelegd. Het is in de eerste plaats een plaatwerk. De grote waarde ervan is, dat het een aantal

over de gehele wereld verspreide foto's van uitzonderlijke kwaliteit bijeenbrengt en het zodoende voor ieder mogelijk maakt daarvan te genieten. De overigens onderhoudende tekst fungeert eigenlijk in hoofdzaak als verbinding tussen de vele illustraties en komt dan ook op het tweede plan.

Waren het de vorige maal de dieren in Europa en Afrika, waarop de camera zich had gericht, ditmaal wordt de dierenwereld in het gebied van de Indische en Stille Oceaan belicht. Daardoor zult u ook weer andere zeedieren dan de vorige keren aantreffen: dolfijnen, verschillende vissoorten, zeesterren, radiolariën, koralen en enkele schelpen.

Het lijkt ons weinig zinvol te trachten u alle kwaliteiten van dit boek te beschrijven. Slechts een kleine proeve van het uitgebreide fotomateriaal zijn wij in staat u direct al te tonen: een gevlekte trekker- of zwijnsvis - *Balistes conspicillum* op bijgaande afbeelding. Voor de rest zouden wij u slechts één raad willen geven: loopt u eens binnen bij uw boekhandel en overtuigt uzelf.

W. F.

ZEEVISSENGIDS door BENT J. MUUS.

13 x 20 cm, 244 bladzijden, 800 kleurafbeeldingen. Nederlandse bewerking door J. C. Niesthoven en Fr. de Graaf. N.V. Uitg. Mij Elsevier, Amsterdam. 1e druk, 1966. f 23.50.

„Zo weinig mensen zijn op de hoogte van de vissoorten, die in de nabij ons land gelegen zeeën voorkomen”, constateert de directeur van de visserijen, ir. Th. J. Tienstra, in zijn ten geleide. Dat is dan hoogstwaarschijnlijk mede te wijten aan het ontbreken van een gids als deze. Want één ding staat ons inziens buiten twijfel: er is inderdaad sprake van een gids, een boek dat door de originaliteit van de opzet en de fraaie en duidelijke wijze van uitvoering het hanteren ervan niet alleen tot een aangename bezigheid maakt, maar ons mede door de determinatietabellen verzekerd doet zijn op onze vragen een bevredigend antwoord te vinden. Daarvoor moeten we ons dan wel duidelijk voor ogen houden, welk terrein de gids bestrijkt, want dat is uit de titel niet helemaal af te leiden. Wanneer we echter de oorspronkelijke Deense titel zien, blijkt er sprake te zijn van een geografische beperking: het zeegebied van N.W.-Europa. Voor ons land dus uitermate belangrijk. De algehele opzet van deze gids staat duidelijk in relatie tot de visserij. Niet dat daardoor de biologische aspecten, zowel in het algemene gedeelte als bij de soortbehandeling, zijn verwaarloosd. Integendeel, maar naast gegevens over verspreiding, voedsel en larvestadium treft men vele wetenswaardigheden aan over vangmethoden en het gebruik. Zo zeer zelfs heeft de visserij de schrijver geleid, dat tegen de verwachting van de titel in ook andersoortige dieren, zoals garnalen, kreeften, krabben, inktvissen, oesters en mosselen worden behandeld. Hetgeen wij overigens geenszins als een nadeel willen aanmerken.

Behalve een aantal hoofdstukken, gewijd aan de algemene biologie van de vis, de geschiedenis van de visserij, de vismethoden en de visverwerking worden 173 diersoorten min of meer uitvoerig besproken. Opvallen doen vooral de kleurafbeeldingen, die deze besprekingen op zeer originele wijze begeleiden. Men krijgt daardoor namelijk van iedere soort vrijwel in één oogopslag een indruk van het dier zelf, zijn verspreiding, zijn voedsel, zijn ontwikkeling en zijn betekenis voor de mens. Deze gids was alleszins waard een Nederlandse bewerking te ondergaan. Ook een Duitse uitgave hebben we al onder ogen gehad. Het zal ons niet verwonderen, wanneer dit boek een ruime verspreiding zal genieten. Een brede belangstelling verdient het zonder enig voorbehoud.

W. F.

TAUCHATLAS - Eine Auswahl empfehlenswerter Tauchplätze an südlichen Küsten
door dr. HANS-HEINRICH VOGT.

13 x 19½ cm, 72 pagina's, 39 kaartjes en 8 foto's. 1e druk, 1965. Franckh'sche Verlagshandlung, Stuttgart. DM 6.80.

Een nieuwe verschijning in de Neptun-Bücherei. Een boekje dat u van dienst wil zijn, wanneer u gewapend met duikapparatuur en snorkel naar een geschikte duikplaats omziet. Dit boekje geeft een opsomming van een flink aantal aanbevelenswaardige oorden, waar het zicht onder water goed is, de temperatuur van het water geen klappertanden veroorzaakt, waar u onder water veel te wachten staat in de vorm van een bonte dierenwereld of op het gebied van de archaeologie.

De omvang van het boekje is beperkt en dus kon slechts een greep gedaan worden. De meeste plaatsen liggen in het Middellandse zeegebied. Enkele in de Rode zee. Kaartjes verduidelijken de situatie ter plaatse.

Voor hen die de eerste schreden op dit pad zetten is het eerste hoofdstuk: Hoe men een duikreis voorbereidt, van veel nut.

B. E.